

Saistībā ar pašreizējo ekonomisko stāvokli pastāv iespēja, ka varētu tikt īstenoti komercbanku pārņemšanas procesi Latvijā vai Baltijā, kas palielinātu konkurenci nozarē, pieļauj eksperti.

Finanšu pakalpojumu kompānijas "Maximus Capital" dibinātājs un valdes priekšsēdētājs Jevgēnijs Zolotarevs, kurš pirms tam strādāja "Parex bankā" un bija atbildīgs par sindicēto kredītu piesaisti, kā arī par bankas pārdošanu, uzsvēra, ka šādi procesi ir ļoti ticami.

"Viena no Rietumu komercbankām, iespējams, pārņems vienu vai vairākas finansiālās grūtībās nonākušu banku Latvijā vai Baltijā. Likviditātes krīze veiks korekcijas banku sektorā, kad spēcīgākie pārņem vājākos, saasinot konkurenci Baltijas sektorā," akcentēja Zolotarevs.

"Nevar viennozīmīgi vērtēt banku konsolidācijas tendences Baltijā, jo katrā no trim valstīm ir atšķirīga banku veidošanās un darbošanās vēsture," skaidroja "Finasta Asset Management" Latvijas nodaļas vadītājs Rolands Kumpiņš, piebilstot, ka Baltijas valstīs valstis iejauksies vitāli svarīgu nozaru biznesā, nolūkā saglabāt stabilitāti dažos sektoros. Kumpiņš uzskata, ka komercbanku sektorā tas pat būtu vēlami, jo tādējādi valsts kā kapitāla daļu turētāja varētu pozitīvi ietekmēt arī tautsaimniecību kopumā.

Bankas spītīgi atteikušās kreditēt lauksaimniecību, tomēr ar dažiem izņēmumiem, teica Kumpiņš, piebilstot, "iesaistot valsts rīcībā esošos instrumentus, varētu dot būtisku stimulu tautsaimniecībai kopumā, protams, rūpīgi sekojot katra konkrētā projekta dzīvotspējai un stimulējot vairāk uz eksportu orientētu ražošanu".

Klienti no tādas iejaukšanās būs tikai ieguvēji, protams, ja šie procesi tiešām ir vērsti uz tautsaimniecības attīstību, nevis uz konkrētu personu labklājības nodrošināšanu, uzskata Kumpiņš.

Viņaprāt, lokālā mērogā var tikt izskatīti konsolidācijas priekšlikumi no kapitāla pietiekamības ziņā vājākām bankām, kas meklē spēcīgu partneri, lai turpinātu iesākto biznesu.

Kumpiņš skaidroja, ka šādi lēmumi bankām ar plašu akcionāru struktūru tiek pieņemti noteiktu procedūru rāmjos un ir laikietilpīgi, savukārt ieguvums, pat Baltijas līmenī, neatsver administratīvo resursu tēriņus.

Speciālists pašlaik nesaskata Baltijas tirgū spēlētāju, kuram būtu tādas kvalitātes, kuru dēļ būtu vērts tērēt laiku un resursus, to iegādājoties. "Vienmēr aktuāls jautājums ir cena. Ja ir labs piedāvājums, tas ir jāņem, īpaši Baltijā, kur banku uzraudzība ir labā līmenī un objekts ir pārskatāms un drošs," uzsvēra Kumpiņš.

Kumpiņš skaidroja, ka esošajā situācijā bankas saskaras ar lielām grūtībām uzturēt savu kredītu kvalitāti, veidojot uzkrājumus no peļņas vai samazinot pašu kapitālu. Gribētāju nopirkt "problēmu" varētu būt diezgan maz, uzskata Kumpiņš.

Viņš arī domā, ka tuvāko kaimiņu banku īpašnieku holdingi būs aizņemti ar savu banku glābšanu. "Baltija šādiem koncerniem ir pārāk niecīgs intereses objekts, varbūt tiks iegādāta kāda neliela kredītiestāde tīri klātbūtnes dēļ," uzskata Kumpiņš.

"Valsts paliek kā pēdējais glābiņš, kas nav tas sliktākais risinājums visām iesaistītajām pusēm, bet galvenokārt - klientiem un tautsaimniecībai," uzskata Kumpiņš.

"SEB Enskilda" direktors Mārtiņš Krūtainis norādīja, ka Latvijas bankas ir iemācījušās sniegt eksporta pakalpojumus, lai gan pašlaik neizskatās, ka Latvija kļūs par Austrumeiropas Šveici ar finanšu "supercentru" Rīgā.

"Latvijā banku sektors veido samērā lielu daļu ekonomikas, un, skatoties no skaita viedokļa, mums patiešām Latvijā ir samērā daudz banku. Kopumā gan nepastāv pareizs skaits banku vai finanšu sektora lielums," norādīja Krūtainis.

"Ņemot vērā kopējo situāciju ekonomikā un tieši saistībā ar "Parex banku" Latvijā, protams, ka teorētiska iespējamība apvienošanās darījumiem ir pieaugusi. Šeit gan jāpatur prātā, ka, apvienojot divas vājas bankas, nav iespējams viegli iegūt vienu stipru banku," uzsvēra Krūtainis, piebilstot, ka "darījumi, ja arī notiks, varētu notikt starp lielo ārvalstu banku pārstāvniecībām Latvijā un kādu vietējo banku".

Krūtainis uzskata, ka Latvijā svarīgi ir padomāt par morāles kaitējuma risku. "Personas un uzņēmumi, kas ir pasargāti pilnībā vai daļēji no zaudējuma riska, uzvedas savādāk nekā, ja tās būtu pakļautas pilnam zaudējuma riskam," skaidro Krūtainis.

Viņš norādīja, ka vadība bankā, nonākot problēmās, redz šo problēmu asimetriski: banka atgūstas - vadība tiek slavēta, banka tiek slēgta - vadība zaudē darbu. "Tā kā banka jau ir problēmās, iespējamība zaudēt darbu ir ļoti liela. Šādos apstākļos vadība ir motivēta rīkoties ļoti riskanti - piemēram izsniegt kredītus ļoti riskantiem klientiem, investēt riskantos vērstpapīros, kas varētu sniegt augstu peļņu," akcentēja Krūtainis. Ja šīs riskantās investīcijas neizdodas, no vadības viedokļa, situācija nav pasliktinājusies, jo tāpat bija liela varbūtība zaudēt darbu, skaidroja Krūtainis.

Viņš atzīmēja, ka šo pašu rīcību var novērot akcionāru un vadības līmenī, ja pastāv uzskats, ka banku izglābs valsts. "Ir izdevīgi izsniegt kredītus riskantiem uzņēmumiem, saņemt augstus procenta ienākumus, bet, ja plāns neizdodas, saņemt atbalstu no valsts," norādīja Krūtainis.

"Šī situācija motivē banku izsniegt naudu "nepareizajiem" klientiem," uzskata Krūtainis. Viņaprāt, no morāles kaitējuma riska viedokļa, bankām būtu labāk ļaut bankrotēt, nekā tās glābt, bet, no otras puses, ir jānovērtē banku loma mūsdienu ekonomikā un iespējamā

bankrota ietekme uz valsts spēju funkcionēt.

Krūtainis uzsvēra: ja darbību pārtrauktu kāda no lielajām bankām, situācija varētu būt ļoti līdzīga - tas būtu trieciens Latvijas ekonomikai. "Kur ir robežšķirtne starp lielu un mazu banku, ir ļoti subjektīvs lielums, turklāt tas ir mainīgs. Tas nemaina būtisko - mazas bankas likvidēšana var būt lietderīga, bet lielas bankas darbības pārtraukšana nav īsti pieļaujama," akcentēja Krūtainis.

Kā ziņots, "Parex bankas" vadītājs Nils Melngailis piekrīt uzskatam, ka, iespējams, Latvijā ir pārāk daudz banku - it īpaši situācijā, kad pasaulē nebūs daudz iespēju aizņemties līdzekļus ar izdevīgiem nosacījumiem.

LETA <<http://www.leta.lv/>>